

พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ

พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ เดิมเรียกชื่อว่า พระเจ้าอินทรีโสโสม ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระโต บ้านปากแซง อำเภอนาดาล จังหวัดอุบลราชธานี สร้างเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๑๘๘๐ เป็นพระพุทธรูปปางมารสะคั่ง หรือ ปางมารวิชัยลักษณะงดงามมาก สร้างด้วยอิฐขนาดหน้าตักกว้าง ๒.๕๐ เมตร สูง ๔.๓๖ เมตร ประดิษฐานแท่นบูชาสูง ๑.๑๕ เมตร เป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่และมีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพบูชาของประชาชนชาวไทยและประชาชนชาวจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เดือนโลศรัทธา กราบไหว้บูชาตลอดมา จนกลายเป็นประเพณีที่สำคัญในการนมัสการพระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ ระหว่างวันขึ้น ๕ ค่ำ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี และจะมีประชาชนจากทั่วสารทิศเดินทางมานมัสการจำนวนมาก

พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ วัดพระโต บ้านปากแซง อำเภอนาดาล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่เป็นที่เคารพบูชา และประชาชนชาวไทย – ลาว มีความศรัทธา เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมืองมาหลายร้อยปีตามประวัติที่บอกเล่าต่อกันมา

ในสมัยขอมเรืองอำนาจมีกษัตริย์องค์หนึ่งพระนามว่า “พระยาแก้วเจ็ดต้น” ได้เสด็จร่องเรือมาตามลำน้ำโขง พอมาถึงบ้านปากแซงได้หยุดประทับแรม ๑ คืน ได้พบกับเจ้ากวนของหมู่บ้าน และได้รับทราบประวัติความเป็นมาของชาวบ้านปากแซงว่าเป็นหมู่บ้านที่มีหาดทรายกลางลำน้ำโขงสวยมากในฤดูแล้ง ถ้าปีใดหาดทรายไหลบริเวณทิศเหนือหรือทิศใต้ของหมู่บ้าน ประชาชนในหมู่บ้านจะประสบความสำเร็จทุกข่ากเดือดร้อน แต่หากปีใดหาดทรายไหลระหว่างหมู่บ้านประชาชนจะอยู่เย็นเป็นสุข เมื่อรับทราบดังนั้น

พระองค์ก็เกิดความศรัทธาในความอัศจรรย์ของหาดทรายแห่งนี้และตรัสว่า “สักวันหนึ่งจะกลับมาสร้างหมู่บ้านนี้ให้เจริญรุ่งเรืองเป็นเมืองใหญ่”

ต่อมาในราว พ.ศ. ๑๑๕๔ พระยาแก้วเจ็ดต้น พร้อมด้วยข้าทาสบริวารได้เดินทางมาที่บ้านปากแซง และมอบหมายให้เจ้าแสง (นายบ้านสมัยนั้น) เป็นผู้นำในการสร้างบ้านแปงเมืองและได้สร้างพระพุทธรูปขึ้นองค์หนึ่งด้วยอิฐผสมปูนขาวมีขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง ๒.๕๐ เมตร สูง ๔.๓๖ เมตร ประดิษฐานบนแท่นบุชากว้าง ๓.๓๔ เมตร ยาว ๓.๘๗ เมตร สูง ๑.๑๕ เมตร และขนานนามว่า “พระอินทร์โสโสม” (เข้าใจว่าในสมัยโบราณมีความเชื่อเรื่องพระอินทร์ พระพรหมในเรื่องความสวยงามและความศักดิ์สิทธิ์ด้วย) การสร้างพระพุทธรูปแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๑๑๕๐ เนื่องจากเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “พระเจ้าใหญ่องค์โต” เมื่อเจ้าแสงผู้นำการก่อสร้างถึงแก่กรรมลงชาวบ้านจึงได้สร้าง “หอแสง” ใกล้กับพระเจ้าใหญ่องค์โตไว้เป็นอนุสรณ์ มีชาวบ้านให้ความเคารพกราบไหว้บูชาเช่นเดียวกัน

วัดพระโตเคยเป็นวัดร้างมาก่อนนับร้อยปีมีการค้นพบโดยความบังเอิญและประชาชนในหมู่บ้านได้พร้อมใจกันบูรณะปฏิสังขรณ์ให้มีความเจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับและมีพระภิกษุจำพรรษาเป็นช่วงๆ ลำดับเจ้าอาวาสดังนี้

๑. ญาชาโกษ	๘. พระครูอิง
๒. ญาชาพม	๑๐. พระครูกุ
๓. ญาท่าน โก้ม	๑๑. ยาท่านคำมา
๔. ญาท่าน โนม	๑๒. พระสิม
๕. พระครูหลักธรรม	๑๓. พระยัง
๖. ญาท่าน สอน	๑๔. พระครูพุทธวราริบาล
๗. ญาท่าน โพร้	๑๕. พระครูพุทธวราริคุณ
๘. พระครูหมิง	

จากหลักฐานการบูรณะวัดพระโตในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ พระครูกุ พร้อมชาวบ้านได้ร่วมกันก่อสร้างวิหารโดยว่าจ้างช่างชาวจีนใช้เวลาสร้าง ๓ ปี และจารึกไว้ที่วิหารว่า “ข้าพเจ้าพระครูทองกุ สมภารวัดกลางเขมรฐามีท่านพระครูกุเป็นประธานพร้อมด้วยข้าพเจ้าทั้งหลายทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้พร้อมใจกันบริจาคทรัพย์สร้างวิหาร พระเจ้าใหญ่ปากแซงใน ๕ หมู่บ้าน คือ บ้านปากแซง บ้านนาทราย บ้านพะลาน

บ้านบก บ้านทุ่งเกลือฯ ได้จ้างคนอนาม (เวียดนาม) เป็นเงิน ๓๐๐ บาท สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๘ แล้วเสร็จ”

สำหรับวัดพระโตแห่งนี้มีความสำคัญที่ประชาชนคนไทยและชาวจังหวัดอุบลราชธานีมีความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง เพราะเป็นมรดกล้ำค่าทางด้านศาสนาเป็นศูนย์รวมดวงใจชาวพุทธ ทั้งไทย – ลาว ต่างเลื่อมใสศรัทธา กราบไหว้บูชาตลอดมาด้วยพระบารมีและความศักดิ์สิทธิ์ของ “พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ” จึงเป็นสายสัมพันธ์เชื่อมโยงไทย – ลาว ให้มีความผูกพันตลอดมา

พระครูพุทธวราธิคุณ เจ้าอาวาสวัดพระโต กล่าวว่าเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยเจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามบรมราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรที่บ้านปากแซง อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ยังความปลาบปลื้มปิติยินดีแก่พสกนิกรชาวจังหวัดอุบลราชธานีอย่างยิ่ง

พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อจากอดีตจนถึงปัจจุบันยังคงเป็นปูชนียสถานอันสำคัญ เป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นศูนย์รวมดวงใจชาวไทย – ลาว สองฝั่งโขงเชื่อมโยงสู่ความเจริญทางด้านจริยธรรม คุณธรรม และศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันงดงาม ให้ชุมชนรุ่นหลังได้สืบสานต่อไปอย่างไม่วันเสื่อมคลาย

สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี